

Technische vragen Forum voor Democratie

Agendapunt 5.1 Rekenkamerrapportage Groenbeleid

Algemene raadscommissie dinsdag 25 augustus 2026

Beste raadsleden,

Fractie Forum voor Democratie heeft op 17 augustus 2026 technische vragen gesteld over agendapunt 5.1 Rekenkamerrapportage Groenbeleid.

Onderstaand treft u de vragen aan. Deze zijn gepubliceerd in IBabs.

1. Kan het college voor de jaren 2021 tot en met 2026 in één overzicht aangeven welk bedrag voor de uitvoering van de Groenvisie structureel was gedekt, begroot, beschikbaar en daadwerkelijk besteed, inclusief relevante onder- of overschrijdingen? Kan het daarbij tevens aangeven hoe uitvoering is gegeven aan het in 2019 gevraagde structurele budget van € 250.000, op welke grond het jaarlijkse uitvoeringsbudget van € 130.000 is bepaald en hoe de structurele taakstelling van € 80.000 uit de Kadernota 2021 is verwerkt?

Antwoord:

Bij de vaststelling van de Groenvisie in 2019 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een uitvoeringsprogramma op te stellen en de benodigde middelen inzichtelijk te maken. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen maatregelen die binnen bestaande middelen en capaciteit konden worden uitgevoerd en maatregelen waarvoor aanvullende middelen nodig waren. De categorie 3-maatregelen zijn destijds als ruimtevrager aangemeld bij de Kadernota.

Bij het opstellen van de Groenvisie is uitgegaan van een structureel uitvoeringsbudget van € 250.000. Via een amendement is voor 2021 het budget bijgesteld naar € 130.000. De verlaging was mogelijk doordat de aanbesteding van het maaibestek circa € 120.000 voordeliger uitviel. Hiervan kon € 50.000 worden gedekt uit klimaatadaptatiemiddelen. De resterende € 80.000 is als structurele ruimtevrager opgenomen. De uitvoering van de Groenvisie vindt daarnaast plaats vanuit reguliere beheerbudgetten en budgetten binnen andere programma's. Hierdoor is niet voor ieder jaar één afzonderlijk bedrag aan 'uitgaven Groenvisie' aan te wijzen.

2. Welk structureel budget is vanaf 2027 tot en met het einde van de looptijd in 2029 beschikbaar en welk bedrag acht het college nog nodig om de resterende ambities en acties realistisch uit te voeren? Is het college bereid bij de begroting 2027 expliciet aan de raad voor te leggen welke ambities binnen de beschikbare middelen worden uitgevoerd en voor welke ambities aanvullende structurele dekking nodig is dan wel bijstelling wordt voorgesteld?

Antwoord:

De uitvoering van de Groenvisie vindt plaats vanuit een combinatie van reguliere beheerbudgetten, beleidsbudgetten, projectbudgetten en incidentele middelen. Het beschikbare structurele budget voor de uitvoering van de Groenvisie kan daarom niet worden gelijkgesteld aan één afzonderlijk begrotingsproduct.

Bij de begroting 2027 en de actualisatie van het groenbeleid wordt inzichtelijk gemaakt welke ambities binnen de beschikbare middelen kunnen worden uitgevoerd en welke prioritering daarbij nodig is.

3. Kan het college in één compact voortgangsoverzicht aangeven welke acties en beoogde effecten uit de Groenvisie volgens de meest recente evaluaties en het rekenkamerrapport nog niet of onvoldoende zijn gerealiseerd, wat per onderdeel de belangrijkste oorzaak is (middelen, capaciteit, prioriteit of anderszins), en welke onderdelen het college vóór 2029 nog uitvoerbaar acht? Betrek daarbij in ieder geval de nog openstaande categorie-3-acties en de door de rekenkamer als onvoldoende bediend aangemerkte effecten.

Antwoord:

Sinds de vaststelling van de Groenvisie zijn belangrijke stappen gezet en zijn verschillende ambities gerealiseerd. Dit heeft al zichtbaar bijgedragen aan de kwaliteit, biodiversiteit en klimaatbestendigheid van de openbare ruimte. De komende jaren worden deze ontwikkelingen verder voortgezet en zullen de effecten hiervan steeds meer zichtbaar worden.

Een deel van de ambities vraagt nog om verdere uitvoering. Dit is mede afhankelijk van beschikbare capaciteit en middelen. De gemeente blijft hier de komende jaren gericht aan werken, waarbij de verdere uitvoering wordt meegenomen in de actualisatie van het groenbeleid.

Ook is een aantal effecten nog onvoldoende meetbaar. De kwaliteit van groen in de Groenvisie is breder dan de kwaliteit die met de CROW-kwaliteitscatalogus wordt gemeten. De Groenvisie kijkt onder andere naar biodiversiteit, klimaatbestendigheid en beleving, terwijl CROW vooral de technische en verzorgende kwaliteit van de openbare ruimte meet. De CROW-metingen geven daarmee inzicht in het dagelijks beheer, maar niet in alle effecten van de Groenvisie.

De nog openstaande categorie 3-maatregelen worden meegenomen in de actualisatie van het groenbeleid. Daarbij wordt per ambitie bepaald wat vóór 2029 realistisch uitvoerbaar is binnen de beschikbare capaciteit en middelen en waarvoor aanvullende middelen nodig zijn.

4. Wat zijn de meest actuele kengetallen voor de hoeveelheid openbaar groen per inwoner, de kosten per m² en de overhead per m², en hoe verklaart het college de in de Benchmark Gemeentelijk Groen 2022 genoemde afwijkingen ten opzichte van vergelijkbare gemeenten? Kan het college dit tevens relateren aan de onderhoudsachterstand uit de Nota Kapitaalgoederen en aangeven welk structureel bedrag nodig is om die achterstand beheersbaar te maken en of de begroting inmiddels aansluit op het werkelijke kostenniveau?

Antwoord:

Volgens de Benchmark Gemeentelijk Groen 2022 beschikt Hoorn over circa 45,1 m² openbaar groen per inwoner. Het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten bedraagt circa 58 m² per inwoner. De verschillen worden onder andere verklaard door de samenstelling van het groenareaal en verschillen in stedelijke structuur en beheer.

De in de vraag genoemde 'onderhoudsachterstand' uit de Nota Kapitaalgoederen moet daarbij worden genuanceerd. Op dit moment kan niet zonder meer worden gesteld dat sprake is van een onderhoudsachterstand in de zin van achterstallig onderhoud. Er kan wel sprake zijn van een verschil tussen het gewenste onderhoudsniveau, de benodigde beheerinspanning en de beschikbare middelen. De omvang daarvan wordt nader bepaald aan de hand van actuele areaalgegevens, de kwaliteit van het groen en de beheerplannen.

De Nota Kapitaalgoederen moet nog worden vastgesteld. Op basis daarvan en de actualisatie van het groenbeleid kan worden bepaald welke beheeropgave er ligt, welke middelen daarvoor structureel nodig zijn en in hoeverre de huidige begroting aansluit op het gewenste en feitelijke kostenniveau.

5. Welke formele beheernormen en onderhoudsfrequenties gelden momenteel voor bomen, plantsoenen, hagen, gazons en lang of bloemrijk gras, en in hoeverre worden deze normen in de praktijk gehaald? Kan het college daarbij op hoofdlijnen aangeven waar de CROW-metingen in 2024 en 2025 D-niveaus laten zien bij “groen-verzorgend” en “groen-gras en kruidachtige”, welke oorzaken hieraan ten grondslag liggen en welke maatregelen worden genomen om het afgesproken kwaliteitsniveau te bereiken?

Antwoord:

Voor het beheer van de openbare ruimte wordt gewerkt met de CROW-kwaliteitscatalogus en de gemeentelijke beheerafspraken. Het gemiddelde kwaliteitsbeeld voldoet de afgelopen jaren aan de gemeentelijke ambitie.

Om het afgesproken ambitieniveau te behalen, hanteren we voor bomen een driejaarlijkse controle- en onderhoudscyclus. Hagen worden doorgaans tweemaal per jaar geknipt. Voor plantsoenen en gras gelden verschillende beheerfrequenties, afhankelijk van het type, de functie en de weersomstandigheden.

Een D-score bij een CROW-meting betekent niet automatisch dat sprake is van achterstallig onderhoud. De CROW-systematiek is een momentopname van de beeldkwaliteit en sluit niet altijd aan bij de bewuste beheerkeuzes die de gemeente maakt, bijvoorbeeld vanuit biodiversiteit of ecologisch beheer. Hierdoor kan een lagere CROW-score soms het gevolg zijn van een bewuste keuze en niet van onvoldoende onderhoud.

Waar sprake is van een daadwerkelijke afwijking van het afgesproken kwaliteitsniveau, wordt dit meegenomen in de onderhoudsplanning.

6. Zijn onderhoudsfrequenties of het maaibeleid sinds 2019 gewijzigd vanwege budgettaire keuzes, biodiversiteitsdoelen of beide? Welke objectieve en vooraf kenbare criteria gebruikt de gemeente om beoogd ecologisch/extensief beheer te onderscheiden van achterstallig onderhoud, en kan de raad beschikken over een actuele beheerkaart of een vergelijkbaar overzicht waarop dit onderscheid zichtbaar is?

Antwoord:

Het maaibeleid is de afgelopen jaren aangepast met het oog op biodiversiteit en ecologisch beheer. De Groenvisie geeft expliciet aan dat het beheer en onderhoud waar mogelijk natuurlijk moet worden uitgevoerd en dat meer variatie in groen en ecologisch beheer moet bijdragen aan biodiversiteit.

Het onderscheid tussen ecologisch beheer en achterstallig onderhoud wordt gemaakt op basis van het vastgestelde beheerregime, de functie van de locatie, de gewenste beeldkwaliteit en de veiligheid en toegankelijkheid. Een verbeterde beheerkaart kan onderdeel worden van de verdere professionalisering van het groenbeheer en de monitoring van de Groenvisie.

7. Kan het college voor het bomenbestand in één overzicht rapporteren over de actuele onderhoudstoestand: de voortgang van de driejaarlijkse controle- en snoeicyclus, eventuele achterstanden, de registratie daarvan in iASSET en de wijze waarop herstel wordt geprioriteerd? Kan daarbij tevens worden aangegeven of het in 2025 ingezette snoeiprogramma voor circa 17.000 gecontroleerde bomen inmiddels is afgerond en, zo nee, welke omvang de resterende achterstand heeft?

Antwoord:

De gemeente werkt met een driejaarlijkse controlecyclus. In 2025 zijn circa 17.000 bomen gecontroleerd. De resultaten en benodigde werkzaamheden worden geregistreerd in het beheersysteem.

De prioritering van onderhoud vindt plaats op basis van veiligheid, conditie, onderhoudstoestand, locatie en risico's. Een eventuele resterende snoeiopgave wordt vanuit de reguliere cyclus en onderhoudsplanning opgepakt.

8. Kan het college vanaf de instelling van het Bomenfonds op 12 maart 2024 in één overzicht aangeven welke bedragen in het fonds zijn gestort, welke bedragen zijn besteed, wat het actuele saldo is, hoeveel bomen daarmee zijn aangeplant en welk deel van de middelen is ingezet voor andere toegestane gelijkwaardige groenoplossingen, zoals verbetering van groeiplaatsen?

Antwoord:

De middelen uit het Bomenfonds zijn geoormerkt en worden ingezet overeenkomstig de door de raad vastgestelde vijfstappenregeling. Daarbij kan het gaan om het planten van bomen, maar ook om gelijkwaardige maatregelen die bijdragen aan de kwaliteit van de stedelijke groenstructuur, bijvoorbeeld het verbeteren van groeiplaatsen.

In de bomenbalans wordt de stand van zaken rondom het Bomenfonds uitgelicht. Het bomenfonds is inmiddels operationeel en de eerste financiële bijdrage is ontvangen. Vanuit het project Jan Willemszstraat is een bedrag van €12.258,- aan het bomenfonds toegevoegd. Deze middelen worden dit najaar ingezet.

9. Hoe verhoudt de sturing op boomkroonvolume zich tot de norm van 1,3 boom per woning en tot de ontwikkeling van het totale boomkroonoppervlak? Kan het college aangeven welk streef- of minimumniveau het hanteert, hoeveel extra bomen of kroonvolume bij de woningbouwopgave tot 2030 nodig is, hoe de jaarlijkse vervangingsopgave wordt gerealiseerd en wanneer deze uitgangspunten in het geactualiseerde bomenbeleidsplan aan de raad worden voorgelegd?

Antwoord:

De gemeente hanteert momenteel de norm van 1,3 boom per woning. In 2025 waren in het gemeentelijk beheersysteem 44.668 gemeentelijke bomen geregistreerd. Bij 34.799 woningen komt dit afgerond neer op 1,28 boom per woning; daarmee wordt afgerond voldaan aan de gehanteerde norm.

Tegelijkertijd wordt naast het aantal bomen steeds meer gekeken naar de kwaliteit en het functioneren van bomen. De gemeente werkt nu met de bomennorm van 1,3 boom per woning. In het nieuwe bomenbeleid willen we meer gaan sturen op boomkroonvolume, omdat dit beter inzicht geeft in de bijdrage van bomen aan klimaat, biodiversiteit en leefbaarheid.

De actualisatie van het bomenbeleid wordt in 2026 voorbereid en hierin worden deze uitgangspunten verder uitgewerkt.

10. Op welke wijze borgt het college dat bij onderhouds-, sloop-, woningbouw- en herinrichtingsprojecten bestaand groen vanaf de start wordt meegewogen, groenprofessionals tijdig worden betrokken en compensatie of hergebruik aantoonbaar plaatsvindt? Wordt het LIOR-afwegingskader hiervoor organisatiebreed toegepast en kan het college voortaan op hoofdlijnen rapporteren hoeveel groen en bomen bij projecten worden verwijderd, behouden, herplant of gecompenseerd en wat daarvan het netto-effect is op groen en boomkroonbedekking?

Antwoord:

Bestaand groen en bomen worden bij ruimtelijke projecten vanaf de planfase betrokken. Hiervoor worden onder andere de LIOR en het Handboek Bomen gebruikt.

De rekenkamer constateert echter dat projecten in de openbare ruimte nog regelmatig sectoraal worden aangestuurd. Daardoor is het niet altijd mogelijk om groenbelangen voldoende prioriteit te geven, met name wanneer onvoldoende financiële middelen beschikbaar zijn voor de groencomponent van een project.

De gemeente werkt daarom aan een verdere versterking van de integrale samenwerking tussen groen, wegen, riolering, woningbouw en andere disciplines.

Bij woningbouw geldt de norm van 1,3 boom per woning. Als deze norm niet binnen het project kan worden gerealiseerd, vindt compensatie plaats via het Bomenfonds. Dit wordt vastgelegd in de anterieure overeenkomst.

Een integraal overzicht van verwijderd, behouden, herplant en gecompenseerd groen wordt momenteel niet organisatiebreed bijgehouden. De gemeente werkt aan verdere verbetering van de registratie en monitoring van groen en bomen bij projecten.